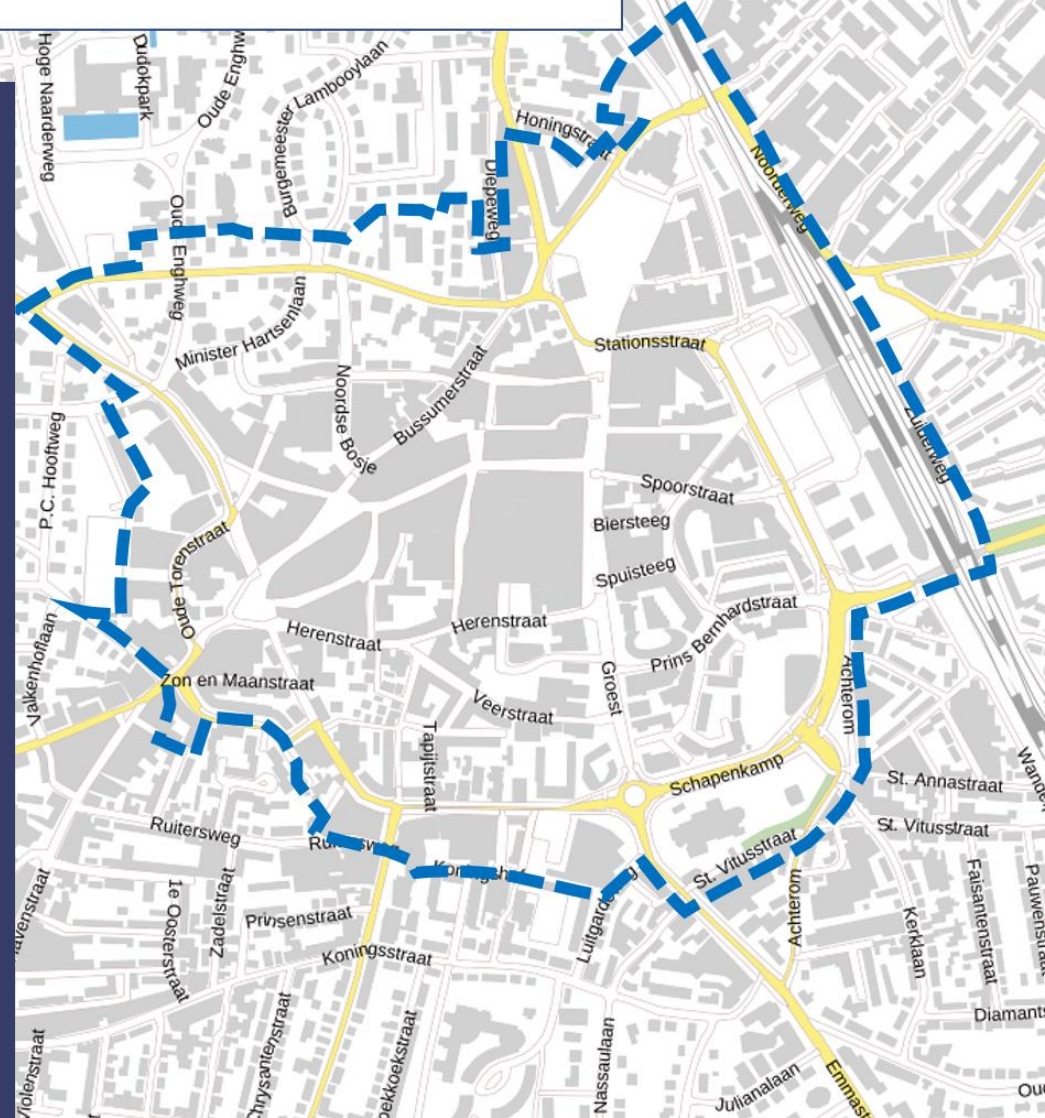

Peiling – Centrum Hilversum

Rapport – Burgerpanel Hilversum

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2021/256

Datum

December 2021

Opdrachtgever

Gemeente Hilversum

Auteurs

Liselot Marée
Wietse van Engeland
Suzanne Brookman

Introductie

Aanleiding

Het centrum van Hilversum is het hart van de stad. Winkelen, naar de markt, film, theater, café of een hapje eten, dat kan allemaal in het centrum. De coronacrisis heeft in de afgelopen periode helaas ook invloed gehad op het centrum: winkels en horeca zijn lange tijd dicht geweest en bezoekersaantallen zijn gedaald. Daarom is het belangrijk om het centrum toekomstbestendig te houden. Om dat voor elkaar te krijgen is de gemeente gestart met het opstellen van een gebiedsagenda voor het centrum. Hierbij zijn inwoners gevraagd naar hun mening over wat zij belangrijk vinden voor het centrum en wat in het nieuwe centrum echt niet mag ontbreken.

Methode

Voor het onderzoek is het Burgerpanel Hilversum geraadpleegd. Het panel bestaat uit 2.174 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Hilversum die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. Er is één herinneringsmail gestuurd. De vragenlijst kon worden ingevuld van 28 oktober tot en met 14 november 2021.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van Hilversum. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Hilversum, wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Respons

Voor dit onderzoek zijn alle 2.174 panelleden uitgenodigd. 829 leden hebben de vragenlijst ingevuld, dit is een respons van 42 procent. Dit is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Ook Hilversummers die geen lid zijn van het panel konden meedoen aan het onderzoek. Via een open link is de vragenlijst 96 keer ingevuld. In totaal hebben dus 925 mensen meegedaan aan het onderzoek.

In de rapportage worden in de blauwgroene kaders significante verschillen beschreven op basis van leeftijd.

In onderstaande tabel staat de ongewogen respons uitgesplitst naar leeftijdsgroep. In bijlage A is de respons naar postcodegebied opgenomen.

Tabel 1: Respons naar leeftijdsgroep

Leeftijdsgroep	Aantal	%
18 t/m 34 jaar	57	6%
35 t/m 49 jaar	215	23%
50 t/m 64 jaar	342	37%
65 jaar en ouder	301	33%
Onbekend	9	1%
totaal	925	100%

Bezoekfrequentie centrum

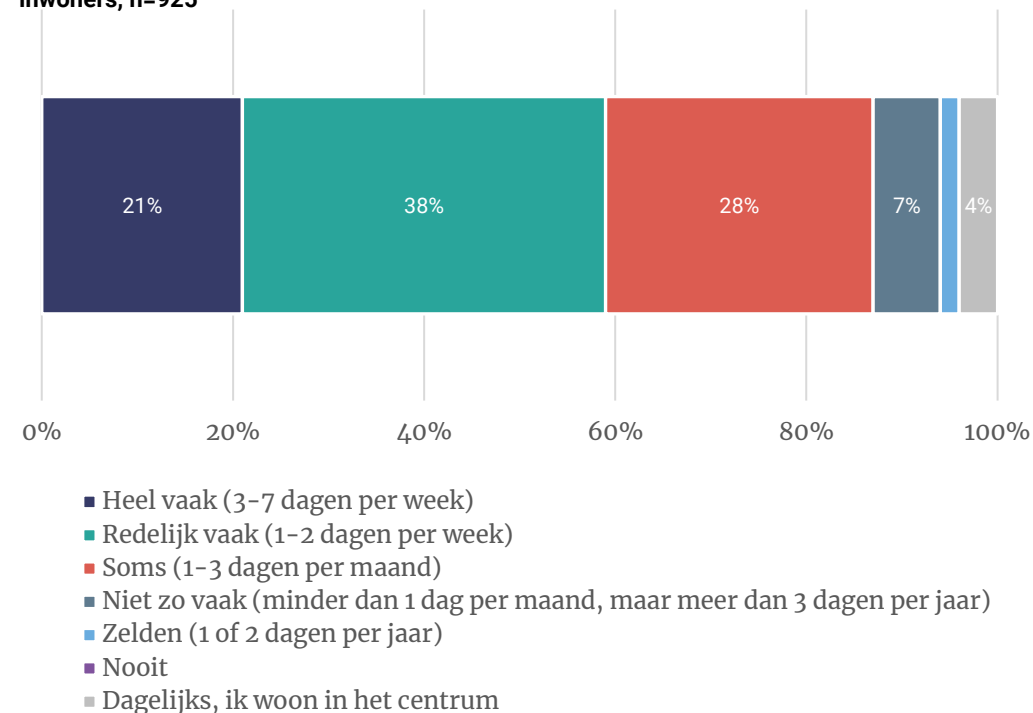
Meer dan de helft bezoekt het centrum wekelijks

Het centrum van Hilversum is het hart van de stad. Winkelen, naar de markt, film, theater, café of een hapje eten, dat kan allemaal in het centrum. Maar hoe vaak bezoeken Hilversummers het centrum?

Meer dan de helft van de inwoners bezoekt het centrum wekelijks. Hiervan bezoekt 21 procent het centrum heel vaak (3-7 dagen per week) en bezoekt 38 procent het centrum redelijk vaak (1-2 dagen per week). Vier procent bezoekt het centrum dagelijks, omdat ze hier wonen.

Inwoners die het centrum niet zo vaak, zelden of nooit bezoeken, gaven uiteenlopende redenen hiervoor. Zo waren andere winkelcentra dichterbij (bijvoorbeeld Kerkelanden of Bussum) of hebben inwoners geen behoefte om naar het centrum te gaan. Daarnaast noemen ze het centrum niet aantrekkelijk, vinden sommigen het te druk en is het er moeilijk parkeren.

Figuur 1. Hoe vaak bezoekt u gemiddeld genomen het centrum van Hilversum? Basis: Alle inwoners, n=925

Doel bezoek centrum

Inwoners komen vooral naar het centrum om te winkelen

Vier op de vijf inwoners bezoeken het centrum doorgaans om te winkelen. Bijna drie op de vijf inwoners bezoeken het centrum voor de horeca, terwijl ongeveer twee op de vijf het centrum onder andere bezoeken voor de warenmarkt of voor het culturele aanbod.

Inwoners doen wel eens een combinatiebezoek wanneer ze het centrum bezoeken. Ze gaan bijvoorbeeld eerst uit eten en dan naar het theater, of eerst winkelen en vervolgens lunchen. Twee op de vijf inwoners doen soms een combinatiebezoek. Bijna een op de vijf doet altijd een combinatiebezoek en net iets meer dan een op de vijf doet zelden een combinatiebezoek.

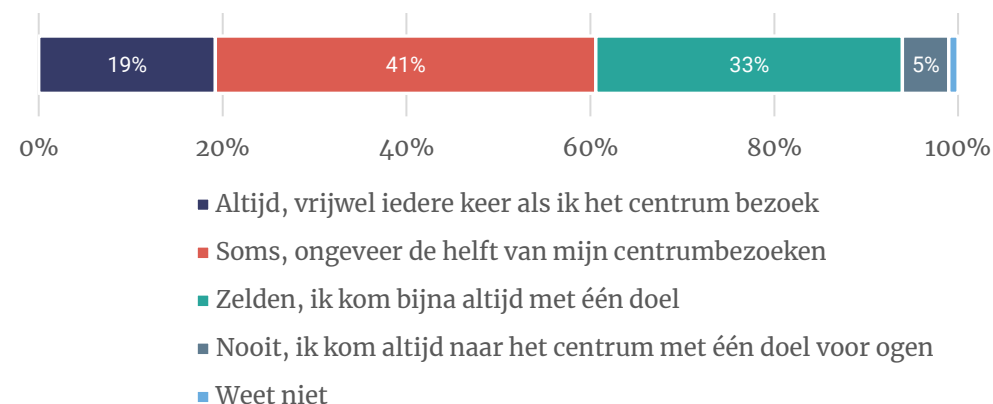
- Inwoners jonger dan 65 jaar bezoeken vaker het centrum voor de horeca of om een avondje te stappen in vergelijking met 65+'ers.
- 50 tot 64 jarigen gaan relatief vaker naar het centrum voor het culturele aanbod in vergelijking met jongere inwoners (<34 jaar).

Figuur 2. Met welk doel bezoekt u het centrum dan doorgaans? Basis: Respondenten die het centrum bezoeken, n=923

Meerdere antwoorden mogelijk

Figuur 3. Als u naar het centrum gaat, doet u dan wel eens aan een combinatiebezoek? Basis: Respondenten die het centrum bezoeken, n=923

Sinds corona...

Bezoekpatroon aan centrum voor meerderheid gewijzigd

Een meerderheid van de inwoners geeft aan dat de coronapandemie van invloed is geweest op hun bezoekpatroon aan het centrum. Voor 30 procent van de inwoners is het bezoekpatroon duidelijk gewijzigd, en voor een bijna even grote groep geldt dat hun bezoekpatroon een beetje is gewijzigd (29%). Voor 36 procent is het bezoekpatroon ongewijzigd.

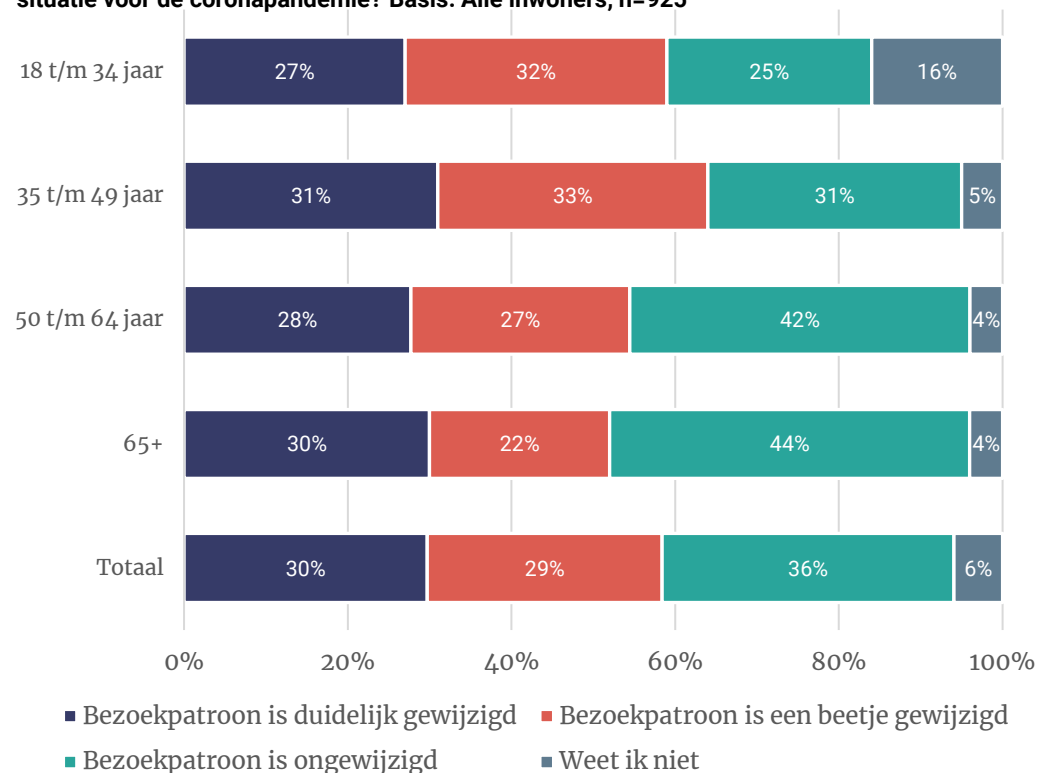
Redenen die worden gegeven voor het gewijzigde bezoekpatroon is dat men alleen voor het noodzakelijke naar het centrum komt, of dat alleen de markt wordt bezocht. Er zijn daarnaast nog inwoners die vanwege het verplichte gebruik van de QR-code aangeven niet overal meer naar binnen te kunnen.

Inwoners van wie het bezoekpatroon een beetje is gewijzigd, lichten toe dat dit wederom deels door corona komt. Zodra het druk is in de stad, zijn sommige inwoners nu geneigd het centrum te mijden.

Als toelichting waarom hun bezoekpatroon ongewijzigd is, noemen sommige inwoners dat alles weer open is in het centrum en ze dus weer gebruik maken van bijvoorbeeld de horeca. Zolang zij zich netjes aan de maatregelen houden, zien sommige mensen van deze groep geen reden om het centrum niet te bezoeken.

- Inwoners jonger dan 50 jaar wijzigden vaker hun bezoekpatroon, in vergelijking met inwoners ouder dan 50 jaar.

Figuur 4. Is uw huidige bezoekpatroon aan het centrum gewijzigd ten opzichte van de situatie voor de coronapandemie? Basis: Alle inwoners, n=925

Positieve aspecten

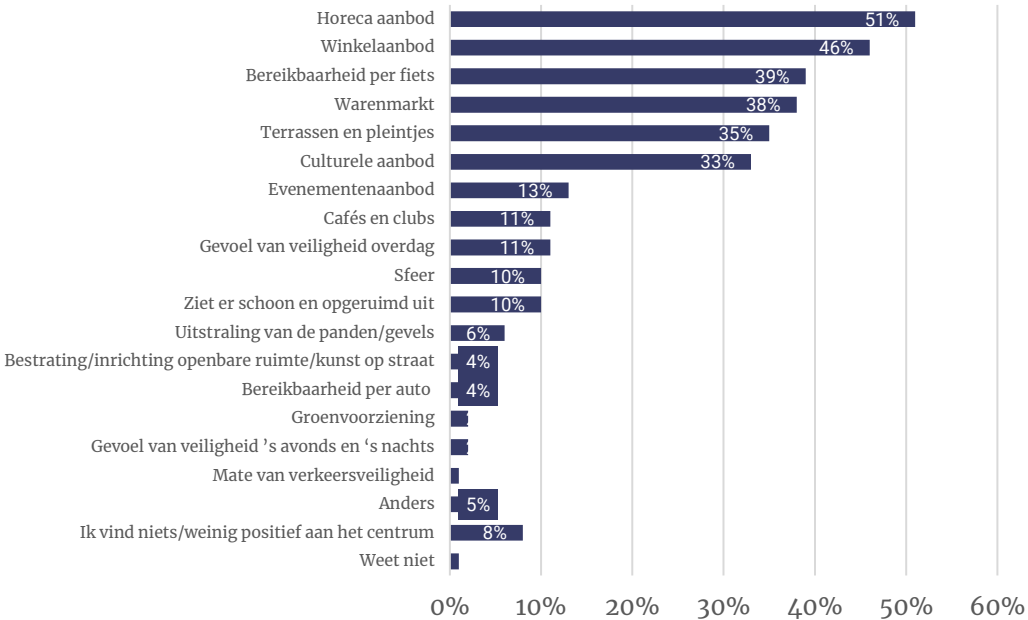
Horeca-aanbod meest gewaardeerd

Net iets meer dan de helft van de Hilversummers noemt het horeca-aanbod als een positief aspect aan Hilversum. Het winkelaanbod ziet net iets minder dan de helft als een positief punt. De bereikbaarheid per fiets (39%) en de warenmarkt (38%) maken de top 4 compleet.

Acht procent vindt niets tot weinig positiefs aan het centrum.

- Inwoners jonger dan 65 jaar zijn positiever over het horeca-aanbod dan oudere Hilversummers.

Figuur 5. Wat vindt u positief aan het centrum van Hilversum? Basis: Alle inwoners, n=925
Maximaal vijf antwoorden mogelijk

Tabel 2. Top 6 positieve aspecten van het centrum uitgesplitst naar leeftijd

	18-34 jaar	35 – 49 jaar	50 – 64 jaar	65+
Horeca-aanbod	65%	59%	51%	31%
Winkelaanbod	42%	47%	43%	51%
Bereikbaarheid per fiets	32%	34%	42%	49%
Warenmarkt	38%	31%	45%	42%
Terrassen en pleintjes	36%	36%	36%	34%
Culturele aanbod	24%	30%	43%	34%

Negatieve aspecten

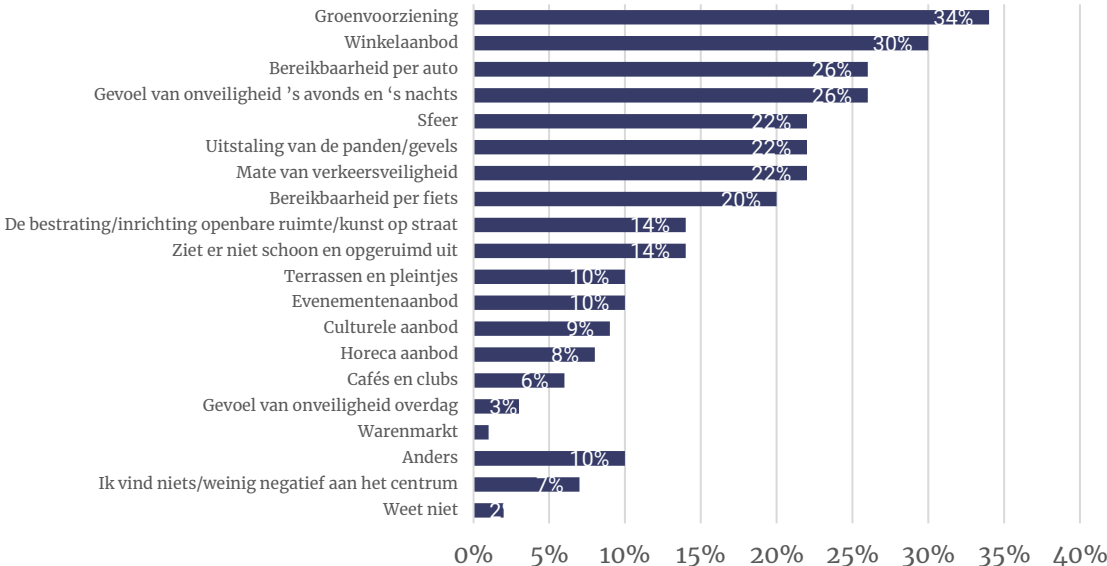
Inwoners vinden groenvoorziening het minst goed

Inwoners konden naast positieve aspecten ook negatieve aspecten aan het centrum benoemen. Net iets meer dan een derde noemde de groenvoorziening als een minder goed punt. Het winkelaanbod is volgens drie op de tien een negatief aspect van het centrum. De bereikbaarheid van het centrum per auto en het gevoel van onveiligheid 's avonds en 's nachts vindt 26 procent van de inwoners minder goede punten van het centrum.

Zeven procent vindt niets tot weinig negatiefs aan het centrum.

- Oudere inwoners (65+) vinden vaker niets of weinig negatiefs aan het centrum (14%). Dit is meer dan bij de andere leeftijdsgroepen.
- Inwoners onder de 50 jaar zijn minder te spreken over de groenvoorziening in het centrum dan oudere inwoners (65+).

Figuur 6. Wat vindt u minder goed/negatief aan het centrum van Hilversum? Basis: Alle inwoners, n=925
Maximaal vijf antwoorden mogelijk

Tabel 3. Top 6 minder positieve aspecten van het centrum uitgesplitst naar leeftijd

	18-34 jaar	35 – 49 jaar	50 – 64 jaar	65+
Groenvoorziening	42%	40%	31%	24%
Winkelaanbod	28%	32%	35%	24%
Bereikbaarheid per auto	28%	26%	26%	24%
Gevoel van onveiligheid 's avonds en 's nachts	39%	24%	31%	17%
De sfeer	30%	25%	21%	16%
Uitstalling van panden/gevels	34%	24%	17%	19%

Gemis in het centrum

Een gemis aan gezelligheid in het centrum

Op de vraag wat inwoners nou echt missen in het centrum, worden veel verschillende antwoorden gegeven.

Inwoners missen bijvoorbeeld de 'gezelligheid' in het centrum. De winkels zijn vaak eentonig en hebben geen vriendelijke uitstraling. Daarnaast wordt een verscheidenheid aan boetiekjes of leuke gezellige pleintjes genoemd als een gemis.

Verder is er behoefte aan meer fietsenstallingen in en rondom het centrum. De stallingen zitten vrij snel vol, of bevinden zich ver van het centrum.

Hiernaast zijn enkele antwoorden van respondenten weergegeven.

“Gezelligheid en leuke terrassen”

“Gezelligheid, positieve uitstraling. ‘s Avonds geen restaurants en cafés in de Kerkstraat open”

“Autovrij centrum”

“Boetiekjes, plekken voor scooters, gezellige terraspleinen”

“Fietsenstallingen te ver van winkels”

“Goed theater”

“Het is vooral veel eenheidsworst, weinig divers, ietwat oubollig en/of wat Gooisch soms”

“Ik mis sfeer in Hilversum, leuke pleintjes met wat groen en terrasjes. Hilversum is qua grootte een stadje maar het lijkt meer op een ordinaire gemeente in de provincie. Past niet bij een mediastad”

“Leuke winkels (anders dan de grote ketens) met kwalitatief goede spullen”

“Meer fietsenstallingen, winkelaanbod is nu te algemeen (grote winkelketens)”

“Sfeer, sfeer en sfeer! Onlogische inrichting. Weinig authentiek. Weinig toezicht, veel hangjeugd”

Stel, jij mag kiezen...

Aandacht gewenst voor meer groen in het centrum

Aan inwoners is gevraagd of ze 100 punten konden verdelen, zodat we konden zien wat volgens hen de meeste prioriteit moet hebben.

Gemiddeld geven inwoners de meeste punten aan meer groen in het centrum. Nieuwe winkels aantrekken om de leegstand tegen te gaan en meer ruimte voor automobilisten en parkeren, maken volgens Hilversummers de top 3 belangrijkste projecten compleet. De beoordeling van de projecten ligt echter erg dicht bij elkaar en er is niet een project wat er echt bovenuit springt.

Inwoners konden zelf nog andere projecten aandragen waaraan zij geld wilden besteden. Zo noemden ze bijvoorbeeld minder gemotoriseerd verkeer en meer ruimte voor voetgangers en fietsers en het verplaatsen van de kringloop naar het centrum. Hieronder zijn enkele antwoorden weergegeven:

“Verhuizing kringloop naar het centrum”

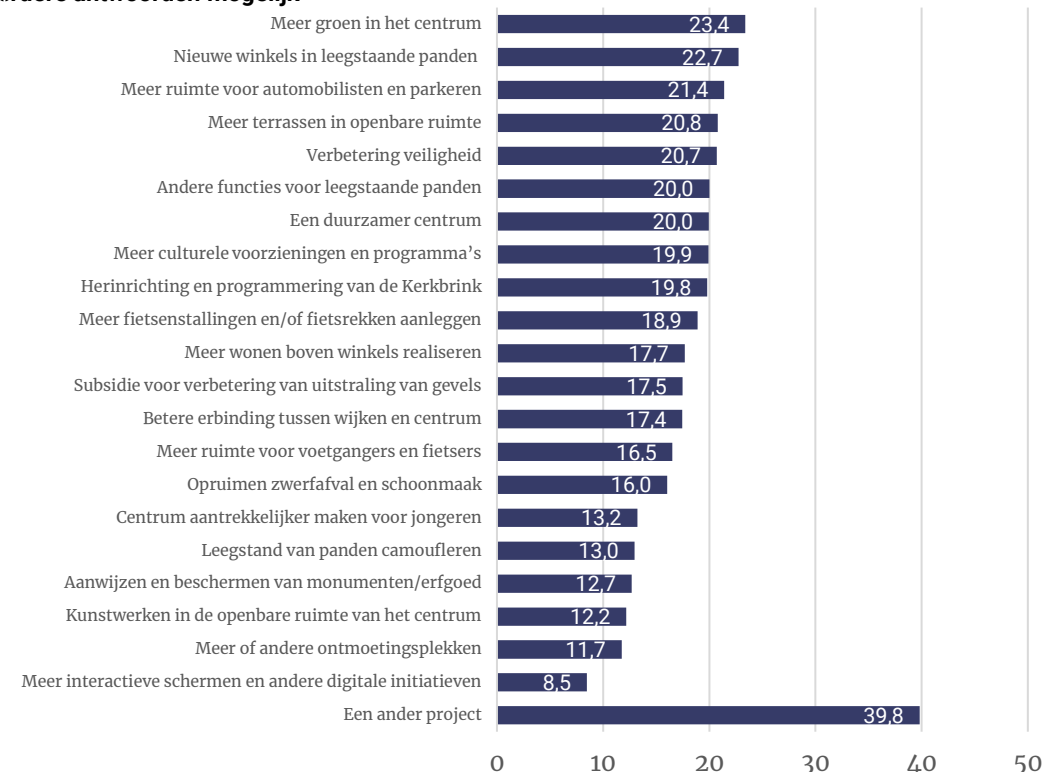
“Minder ruimte voor gemotoriseerd verkeer”

“Meer openbare toiletten”

“Hilversum breder bekend maken als winkel/horeca gebied buiten het Gooi/Hilversum, bijvoorbeeld in Utrecht en Amersfoort. Idealiter bij treinreizigers”

- Inwoners jonger dan 65 jaar geven gemiddeld hogere punten aan terrassen in de openbare ruimte dan oudere inwoners (65+).

Figuur 7. Stel, u mag 100 punten verdelen over de volgende mogelijke projecten, hoe zou u de punten dan verdelen? Basis: Respondenten die het lukte om te scoren, n=907
Meerdere antwoorden mogelijk

Belangrijke thema's

Levendigheid en vergroening meeste prioriteit

Dat inwoners de gezelligheid en de levendigheid in de stad missen, blijkt ook uit de reactie op de vraag welke aspecten of eigenschappen volgens Hilversummers de meeste prioriteit moeten krijgen. Levendigheid zou samen met vergroening volgens 46 procent van de inwoners de hoogste prioriteit moeten krijgen in het centrum. Een derde van de inwoners noemt de openbare ruimte als een prioriteit.

De slimme stad en digitalisering zijn het minst populair. Aan het eind van de vragenlijst drukten enkele bewoners ook hun zorgen hierover uit. Ze zijn bezorgd in hoeverre een slimme stad inbreuk maakt op de privacy van mensen.

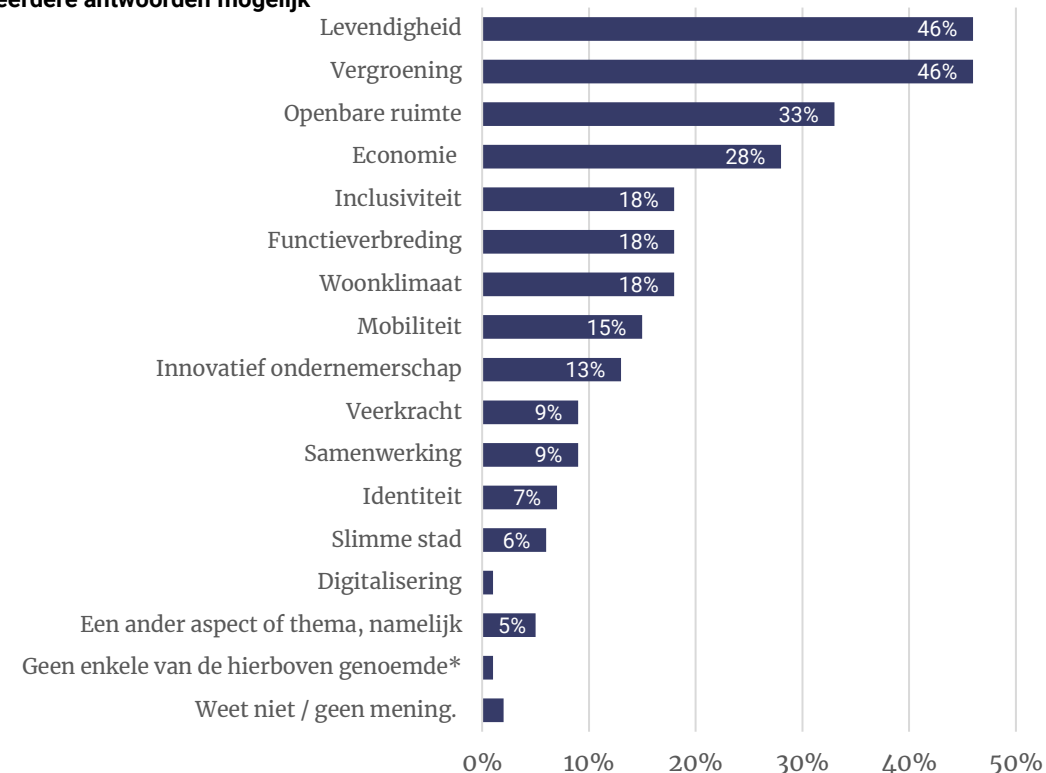
Inwoners in het centrum geven vaker aan dat het woonklimaat meer prioriteit moet krijgen (29%) in vergelijking met inwoners van andere gebieden (16%).

- Hilversummers jonger dan 65 jaar vinden vaker dat er meer prioriteit gegeven moet worden aan levendigheid dan de oudste inwoners (65+).

Figuur 8. Kunt u de van de volgende aspecten of eigenschappen/thema's aangeven wat volgens u de meeste prioriteit heeft en toegepast zou moeten worden in het centrumgebied?

Basis: Alle inwoners, n=925

Meerdere antwoorden mogelijk

Fietsgebruik

Betere stallingsmogelijkheden en meer verspreiding

Aan inwoners is gevraagd of zij nog suggesties hebben over hoe de bereikbaarheid en de stallingsmogelijkheden van het centrum voor de fiets verder verbeterd kunnen worden.

Inwoners noemen betere stallingsmogelijkheden door verspreid meer stalling aan te bieden. Een ander genoemd alternatief, is het ombouwen van lege panden tot het tijdelijk gebruik als fietsparkeerplaats.

Naast betere stallingsmogelijkheden, is er behoefte aan meer fietsenrekken en veilig bewaakte fietsenstallingen.

Afgezien van de fietsenrekken en –stallingen is er ook de optie genoemd om auto's te verbannen uit de straten in het centrum en fietsstroken breder te maken.

Hiernaast zijn enkele antwoorden van respondenten weergegeven.

*“Betere stalling aan alle kanten van het centrum. Noord/zuid/oost/west.”
“Bredere fietspaden, meer fietsstraten”*

“Auto verbannen uit meer straten in het centrum, in autoloze straten meer fietsenrekken”

*“Langere openingstijden van de bewaakte ondergrondse stalling (zodat je ook nog de horeca kan bezoeken). Een fietsstrook in het midden van de Kerkstraat.
Een (kleiner) fietsenrek op het 'plein' bij CoffeeFellows / HEMA”
“Bredere fietspaden, meer fietsstraten”*

“De stalling is prima! Maar zorg voor genoeg fietsen rekken!! En graag rekken waar het plaatsen van de fiets je geen hernia geeft!!! Neem fiets nietjes. En zet die aan de rand van het hele centrum”

“Door verspreid meer stalling aan te bieden”

“Gratis fietsenstalling i.c.m. handhaving fietsen buiten de fietsenrekken. Op sommige plekken voor de winkels (bv Groest) zetten mensen hun fietsen overal neer”

“Lege panden tijdelijk gebruiken als fietsparkeerplaats?”

“Meer fietsenrekken op de Groest en op andere plekken”

“Veilige bewaakte fietsenstallingen volgens voorbeeld onder action”

“Meer parkeerplekken voor fiets zoals zeedijk! Fantastische voorziening”

Ambitie

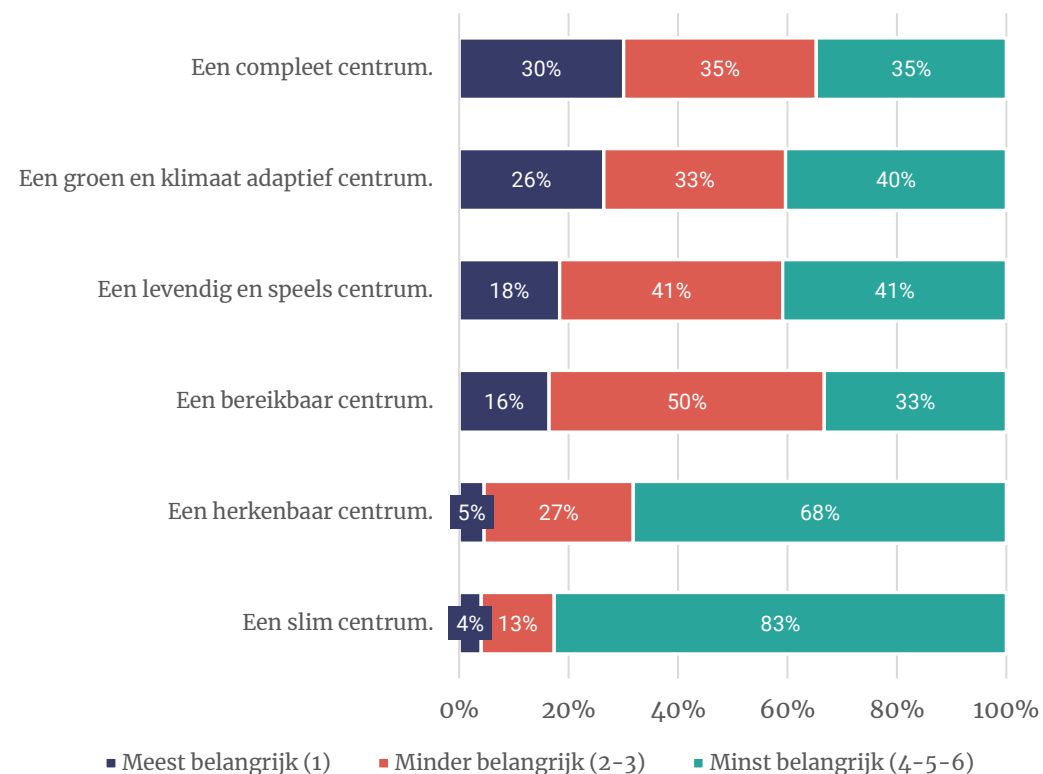
Drie op de tien inwoners vinden een compleet centrum het belangrijkste

Een compleet centrum wordt door drie op de tien inwoners als meest belangrijk genoemd.

Een groen en klimaat adaptief centrum zet net iets meer dan een kwart op de eerste plek. Ongeveer een derde van de inwoners kent dit de tweede of derde plek toe.

Er is weinig ambitie om een slim centrum te maken, zoals eerder in het rapport al naar voren komt. Inwoners vinden dit het minst belangrijk. Acht op de tien inwoners kennen dit dan ook de vierde tot zesde plek toe.

Figuur 9. Kunt u onderstaande ambities rangschikken naar wat u het belangrijkste vindt voor het centrum, met 1 het meest belangrijk en 6 het minst belangrijk? Basis: Alle inwoners die het is gelukt om te scoren, n=863

Tot slot

Aan het eind van de vragenlijst is gevraagd of men nog opmerkingen had, hieronder enkele gegeven antwoorden:

“Behoud oude panden, hier zit de ziel van Hilversum in. En probeer het wiel niet uit te vinden en kijk ook hoe andere gemeente dit aangepakt hebben”

“Doe niet alles tegelijk. Zorg voor de menselijke maat. Bouw het centrum niet vol. Geen hoogbouw daar is het centrum van Hilversum te klein voor”

“Breng de ouderwetse gezelligheid weer terug in Hilversum. Dat wordt nu heel erg gemist”

“Het verkeer moet beter geleid worden. Onnodig verkeersoverlast, lees geluidsoverlast, moet aangepakt worden, vooral op de ring en. Beatrix tunnel, schandalig dat men het gas intrap en de gashendel opendraait om door de tunnel te scheuren. De hele Mincklerstraat heeft er ook last van. Nergens zie je politie of een BOA. Ik pleit voor geluidsflietspalen of een drempel net voorbij de tunnel zodat men er niet doorheen kan razen”

“Goed dat jullie dit doen! Ik vind het centrum niet aantrekkelijk, ik woon nu drie jaar in Hilversum maar vind het best tegenvallend”
“Maak het centrum weer gezellig rondom een echt midden”

“Meer groen, bloembakken, experimenteer met losse/kleine initiatieven, een Hilversum gezondheidsactie combineren met fietsen en lopen naar het centrum. Neem de benen ofzo :). Betere verbinding Oost naar het Centrum. Een markt-pendelbus voor bejaarden. Kindervakantie-stratevenementen. Aandacht voor diversiteit en inclusie”

“Pas op met groot denken. De gemiddelde inwoner wil vaak 'gewoon even een boodschapje kunnen doen' of een terrasje pakken. Zorg dat dat mogelijk blijft en niet onbetaalbaar wordt. Daarnaast verdwijnen er al teveel kleine ondernemers uit de binnenstad door hoge huurprijzen, zorg dat de leegstand daarom niet opgevuld wordt door grote ketens. Dan verliest een binnenstad zijn identiteit”

“Zorg dat het centrum ook goed bereikbaar is voor mensen die slecht ter been zijn of gehandicapt. Dat betekent o.a. leuningen bij trappen en toegankelijke parkeerplaatsen”

“Maak het marktplein autovrij. Belachelijk dat daar auto's rijden en hoe hard ze rijden als je lekker bij Mout op het terras zit”

Bijlage A – Respons naar postcodegebied

Tabel 4: Ongewogen respons naar postcodegebied

Postcodegebied	Aantal	%
Centrum (1211)	102	11%
Zuidoost (1212 & 1213)	117	13%
Zuid (1214&1215)	191	21%
Zuidwest (1216)	71	8%
Noordwest (1217)	105	11%
Hilversumse Meent (1218)	28	3%
Noordoost (1222)	118	13%
Oost (1221 & 1223)	190	20%
Onbekend	3	<1%
Totaal	925	100%

Peiling – Centrum Hilversum

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl